

Likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling

PERSONALKOOPERATIVET ELJEN

Gamla Skolan, Eljaröd, 273 56 BRÖSARP. Telefon: 0414-911 48
eljen91148@gmail.com

Innehållsförteckning

Likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling	1
Innehållsförteckning.....	2
Grunduppgifter	3
Ansvariga för planen.....	3
Vår vision.....	3
Delaktighet i likabehandlingsplanen - barn, vårdnadshavare och personal:.....	3
Barns delaktighet.....	3
Vårdnadshavares delaktighet.....	4
Personalens delaktighet.....	4
Kartläggning	4
Resultat	5
Analys	5
Främjande arbete.....	5
Förebyggande arbete.....	6
Åtgärdande arbete	7
Lagtext	7
Diskriminering.....	7
Direkt diskriminering.....	8
Indirekt diskriminering.....	8
Trakasserier och kränkande behandling.....	8
Trakasserier.....	8
Kränkande behandling.....	8
Sexuella trakasserier.....	8
Repressalier.....	8
Diskrimineringsgrunder.....	9
Kön.....	9
Könsidentitet eller könsuttryck.....	9
Etnisk tillhörighet.....	9
Religion eller annan trosuppfattning.....	10
Funktionsnedsättning.....	10
Sexuell läggning.....	10
Ålder.....	11

Grunduppgifter

Personalkooperativet Eljen

Planen gäller från 2018-01-01 Planen gäller till 2018-12-31

Ansvariga för planen

Heléne Lundqvist, förskolechef

Mia Elofsson, förskollärare

Maria Fougt, barnskötare

Vår vision

Alla som arbetar på vårt personalkooperativ ska:

- *"Visa respekt för individen och medverka till att det skapas ett demokratiskt klimat i förskolan, där samhörighet och ansvar kan utvecklas och där barnen får möjlighet att visa solidaritet."*
- *"Flickor och pojkar ska i förskolan ha samma möjligheter att prova och utveckla sina förmågor och intressen utan begränsningar utifrån stereotypa könsroller."*

På Personalkooperativet Eljen ser vi olikhet och mångfald som en styrka. Vi verkar för allas lika värde. Alla ska ges förutsättningar för att lyckas och vi värnar om allas olika lärostilar. Alla barn ska kunna känna sig trygga och ha lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder.

Eljens vision: På vårt personalkooperativ ska alla må bra, vara trygga, trivas, känna lust och nyfikenhet inför lärandet. Alla ska ges möjlighet att växa till självständiga och nyfikna individer med god självkänsla. Våra ledord är glädje, trygghet, kunskap, lärande, nyfikenhet och gemenskap. Barnens värdegrund ska vara: Jag vill – Jag kan – Jag vågar!

Delaktighet i likabehandlingsplanen – barn, vårdnadshavare och personal:

Barns delaktighet

- Personalens observationer av barngrupperna ligger till grund för den kartläggning som vi har gjort.
- Barnen har medverkat genom samtal och riktade uppgifter i arbetet med Stegvis och Tilda med is och sol.
- Barnen har deltagit i vårt Barnråd med ämnen som: otrygga platser, att vara en bra kompis och alla människors lika värde.

- De äldre barnen 3-5 år har gemensamt utformat en kompostavla där barnen beskriver värdegrunden med sina ord.

Vårdnadshavares delaktighet

- Likabehandlingsplanen finns tillgänglig på anslagstavlan och hemsidan.
- Vårdnadshavare informeras om och ges möjlighet att diskutera planen vid våra föräldramöten på höstterminen. De har också fått praktisera övningar genom dramatisering av rätt och fel utifrån arbetet i barngruppen som de sedan fått ha synpunkter på.
- Vi har tagit hänsyn till vårdnadshavarnas synpunkter från vår kvalitetsenkät, som vi utför vartannat år, i arbetet med likabehandlingsplanen.
- Föräldrarna har fått uttrycka sina synpunkter i samband med våra utvecklingssamtal

Personalens delaktighet

- Personalen har diskuterat planen i samband med personalmöten med utgångspunkt från likabehandling/diskriminering inför arbetet med kartläggning.
- Arbetet med likabehandling genomsyrar arbetet i den dagliga verksamheten, den pedagogiska planeringen och det systematiska kvalitetsarbetet.
- Personalen har utformat en tydlig vision och värdegrund.

Förankring av planen

Likabehandlingsplanen presenteras i samband med utvecklingssamtal, vid föräldramöte, på personalmöte, vid anställning av ny personal, diskuteras med barnen och publiceras på hemsidan. Planen finns också uppsatt på vår väl synliga anslagstavla.

Kartläggning

Syftet med kartläggning är att identifiera risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling i verksamheten. De problem- och riskområden vi identifierat ligger till grund för vår planering av de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Metoder för kartläggning är: Observationer, Barnråd, Barnintervjuer och Kvalitetsenkäter.

Hur har barn och föräldrar involverats i kartläggningen

Personalen har genomfört Barnråd med inventering av den inre och yttre miljön. Såväl förskole- som fritisbarn har deltagit vid dessa råd. Det har utförts observationer av barnens samspel och trygghet. Personalen har genomfört en kvalitetsenkät samt

diskuterat ämnet vid föräldramöte och utvecklingssamtal. Barnen har intervjuats individuellt med könsroller och trygghet i fokus.

Hur har personalen involverats i kartläggningen

Personalen har utfört observationer av barnen och det egna förhållningssättet gentemot pojkar och flickor samt diskuterat likabehandling och kränkningar på planeringsdagar.

Vilka kränkningar har personalen sett vid observationer av barnen?

- Barnen utesluter systematiskt någon ur leken
- Barnen skrattar ibland nedlåtande åt andra barn
- Barnen säger till varandra att; "du får inte komma på mitt kalas"
- Yngre barn kan ta kontakt med andra genom knuffar, rivs eller bitas
- Vårdnadshavare kan ha uppfattning om att vissa barn har dåligt inflytande över deras eget barn
- Vårdnadshavare kan ha uppfattningen att deras barn är utsatta av andra barn
- Vuxna uttrycker sig eller handlar på ett sätt som kan upplevas som kränkande, till exempel pratar om barn över huvudet dem.
- Vuxna föregår inte alltid med gott exempel genom att inte lyssna på varandra och säga olämpliga saker inför barnen
- Vissa barn bestämmer över andra/maktpositioner

Resultat

Personalen har observerat att pojkar leker mest med lego, bilar, pinnar (som vapen) och actionleksaker. Det framgår också att många pojkar gärna deltar och leker "mamma, pappa, barn". Vid våra observationer framgår det också tydligt att flickor i första hand leker prinsessleksaker, med barbie och dockor, skola och "mamma, pappa, barn". Generellt sett konstruerar pojkarna mer än flickorna men de inspireras samtidigt av varandra.

Det framkom under våra Barnråd att barnen känner sig mycket trygga och att vi inte har så många otrygga platser.

Vid vår kartläggning av vårt förhållningssätt gentemot barnen avseende kön framgick det att vi oftast bemöter barnen likvärdigt. Det fanns några tillfällen då vi erbjöd pojkar och flickor könsstereotypiska aktiviteter vilket vi tror beror på att de aktuella barnen föredrar dessa lekar.

Under barnintervjuerna framkom det att många yngre barn känner sig obekväma i närheten av ett specifikt fritisbarn.

Vi har observerat att en del barn skriker fula saker till människor som går förbi.

Analys

Mot bakgrund av kartläggningen inser vi vikten av ett fortsatt fokus på värdegrundsfrågor i vårt dagliga arbete för att främja likabehandling och hindra kränkande behandling. Det är viktigt att vi tänker på hur vi förhåller oss gentemot barnen och samtidigt hur vi själva beter oss.

Främjande arbete

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling och respekten för allas lika värde utifrån förskolans övergripande uppdrag.

Arbetet på vår förskola (fritidsverksamhet) genomsyras av ett demokratiskt synsätt som bygger på alla människors lika värde. Det förhållningssättet ska vara väl förankrat hos såväl personal som barn. Vår Likabehandlingsplan stärker det synsättet.

Den grundsynen känns än mer viktig idag då rasismen breder ut sig samtidigt som människor som har det svårt är på flykt.

För att förankra en demokratisk grundsyn är vi först och främst goda förebilder. Vi behandlar alla med respekt och möter olikheter med en positiv nyfikenhet.

Vi kommunicerar dagligen med barnen om rätt och fel, pratar om hur vi själva vill bli behandlade, lyfter olikheter och söker kunskap i samråd med barnen om det okända. Vi försöker väcka deras nyfikenhet genom våra olika resor till andra länder/kulturer. Konflikter tar vi tag i omedelbart och vi uppmuntrar barnen att själva komma fram till en godtagbar lösning. Barnen får på detta sätt verktyg för egen lösning av konflikter. Många av våra återkommande sånger handlar om känslor, kompisar och att vara olika. Exempel på sådana är: *Är jag ledsen tycker jag*, *Det är bra att vara ensam*, *Det finns nån av varje sort* och *Du och jag*.

Till vårt arbete av den empatiska och sociala förmågan använder vi oss av olika pedagogiska material som *Tilda med is och sol*, valda delar från materialet *Stegvis* och Rädda barnens bok *Tänk om...*

Följande exempel är en del av vårt arbete med alla människors lika värde och utveckling av den sociala kompetensen. Det synsättet genomsyrar hela verksamheten.

Viktigast av allt är medvetna, närvarande pedagoger som förstår sin roll som pedagogiskt redskap för en sund människosyn och utveckling.

Förebyggande arbete

Det förebyggande arbetet syftar till att eliminera de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i vår verksamhet.

Vårt övergripande mål till vårt förebyggande arbete är: Nolltolerans mot all diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Målet når vi genom att personalen regelbundet observerar barnen och verksamheten för att kunna upptäcka vilka platser och situationer som ökar risken för kränkningar. Barnens delaktighet och inflytande i arbetet är av yttersta vikt och vi har regelbundna reflekterande samtal med barnen, de Barnråd vi beskrivit under vår kartläggning och som är ett bra forum för att lyfta olika känslor och tankar. Viktigast av allt är närvarande pedagoger under barnens hela vistelsetid som har förmåga att upptäcka utsatta barn och lyssna på och ta tillvara på barnens egna tankar.

Vi synliggör olikheter på ett positivt sätt, som att lyfta fram olika kulturer, mat eller förmågor. Av största vikt är att tydligt motverka rasism.

Vi ska arbeta med att levandegöra och förbättra förankringen av likabehandlingsplanen så att alla pedagoger känner sig trygga och säkra i att använda dessa verktyg. Vi ska alltid hänvisa till planen i alla uppkomna situationer både för föräldrar och barn och ha med planen på våra föräldramöten. Vi ska även koppla barnintervjuerna till kartläggningen av likabehandlingsplanen.

Åtgärdande arbete

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

När ett barn utsätts för kränkande behandling av ett annat barn ligger ansvaret i första skedet på närvarande pedagog. Hen samlar information om vad som hänt och samtalar genast med den som blivit utsatt och den som utfört kränkningen samt dokumenterar i en händelserapport. Ärendet delges till övriga pedagoger. Sedan går ärendet vidare till förskolechef. Kartläggning och åtgärderna följs vid behov upp inom två veckor.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal.

Om personal misstänks för kränkning av barn så ansvarar förskolechef för utredningen. Utredningen dokumenteras och vidarebefordras till styrelsen.

Rutiner för uppföljning

Uppföljning sker efter 2 veckor med ansvarig pedagog samt förskolechef.

Rutiner för dokumentation

Pedagoger ansvarar i första hand för dokumentation av händelse. Förskolechef ansvarar för att dokumentationen lämnas till styrelsen.

Lagtext

(Lika rättigheter i förskolan – handledning s. 52-59)

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra barn och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder.

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när om en flicka nekas tillträde till en förskola med motiveringen att det redan går så många flickor på den aktuella förskolan.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en förskola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar barn på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Om exempelvis alla barn serveras samma mat, kan förskolan indirekt diskriminera de barn som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker ett barns värdighet. Några exempel på kränkande behandling kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder.

Trakasserier

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att ett barn känner sig hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier.

Vuxna måste vara uppmärksamma på att agera i situationer då barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse, exempelvis när de leker doktorslekar.

Repressalier

Personalen får inte utsätta ett barn för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att vårdnadshavaren har anmält förskolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier

- En flicka går före en pojke i kön till en förskola med motiveringen att det redan finns en stor majoritet pojkar på förskolan. [diskriminering]
- När barnen leker på gården berättar Peter för sin förskollärare Ulla att hen vill ha en likadan röd mössa som Fatima. Hen tycker den är mycket fin med små glitterhjärtan på. Ulla skrattar och säger: "Då kanske vi ska kalla dig för Petra istället". Hen berättar för de andra barnen om det och alla skrattar åt Peter. [trakasserier på grund av kön]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra annat kön.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från "det normala".

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara homo-, bi- eller heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Sedan ett år tillbaka markerar Erik, 5 år, tydligt att hen helst vill vara flicka och kallas hon och henne. Vårdnadshavarna har gått med på hens önskemål att bära klänning. En dag är Erik ledsen när pappa kommer till förskolan för att hämta hen. Hen berättar att hen inte fick följa med på utflykt eftersom hen vägrade att ta på sig ett par byxor. Pappa frågar personalen varför Erik skulle byta till byxor och får svaret: "Det får vara någon måtta med tramset." Pappan blir också uppmanad att i fortsättningen klä Erik i "riktiga kläder" eftersom några barn har börjat reta hen för att hen bär klänning. [diskriminering och trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- En förskola med många barn med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn när man tar in nya barn för att inte få en allt för segregerad barngrupp. [diskriminering]
- En av förskollärarna uttalar sig negativt om polacker inför barnen. I barngruppen finns det ett polskt barn som tar illa vid sig. [trakasserier]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Axel går i Evangeliska Fosterlands-Stiftelsens söndagsskola. Hens dagbarnvårdare säger "Usch, vilket trams! Ska du bli en sådan där bibelfanatiker?" [trakasserier]

- Salima blir ledsen eftersom några av de andra barnen brukar skratta åt hens mamma som bär muslimsk huvudduk när hen kommer och hämtar hen. En av barnskötarna tröstar Salima, men vidtar inga andra åtgärder. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionshinder menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

DO använder sig av Handisams beteckning funktionsnedsättning – och inte funktionshinder eftersom hindren finns i samhället och inte hos personen.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Anna som har ADHD får inte börja på samma förskola som sin storebror. Kommunen, som tillämpar syskonförtur, tycker i detta fall att Anna ska börja på en annan förskola. Där finns det andra barn med samma diagnos och personalen har därför kunskap om denna. [diskriminering]
- David har muskeldystrofi som gör att hen går klumpigt och ostadigt och har lätt för att falla. Några av barnen brukar reta David och kallar hen "Snubbelfot". Personal har hört att hen blir retad, men har inte vidtagit några åtgärder. [trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

- Det har gått bra på förskolan tills James äldre bror kommer på besök. Några av barnen har hört när deras storsyskon i negativa ordalag kallat James bror för bög. Nu får James inte vara med och leka eftersom hen har en "äcklig" storebror. Eftersom en av de vuxna på förskolan hör ordväxlingen utan att reagera känner James att hen inte har någon att vända sig till. [trakasserier]
- Johanna är ny på förskolan och ska fylla i sitt familjetråd. Hen får en förtryckt mall där mammans och pappans namn ska fyllas i. Hen vill ha ett nytt papper med mamma och pappa, men får till svar att hen kan stryka över pappa och skriva dit "den andra tantens" namn. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd. Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i förskolan.

Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelse som kan vara trakasserier:

- Malte är den enda sexåringen som går kvar i förskolan och inte har börjat i förskoleklass. Det är hans föräldrar som valt det. De andra barnen retar hen ofta för det. [trakasserier]